

det i den Grad for et alt andet overvejende Spørgsmaal, at jeg tror, at det endelige Facit af hele vor Udvikling vil bero paa, om dette Spørgsmaal løses hensigtsmæssigt eller ikke. Men denne Løsning sker nu ikke og kan ikke ske her i Danmark; det vil blive i Amerika eller et lignende Land, og den kan tænkes hidført ad forskellige Veje. De naive Mennesker griber til det, de altid griber til, og som de ogsaa greb til, da Maskinerne blev indført, Raabet: Slaa dem ned! Det kan dernæst tænkes løst ud fra et socialistisk Standpunkt. Ved denne Løsning vilde vi faa Overtrusten, Statstrusten, den, som har alle Trustens slette Egenskaber, men ingen af dens gode — Trusten har nemlig ogsaa saadanne. Endelig kan det tænkes løst fra et individualistisk eller manchesterligt Standpunkt, om De vil, men ogsaa det vil bringe Ulykke. Der ligger en Løsning derimellem, som selve Udviklingen peger hen paa, hvis man forstaar den, men som jeg ikke kan komme ind paa her paa dette Tidspunkt.

Hvad nu den særlige Berøring af Trustspørgsmaalet med Danmark for Tiden angaar, nemlig i Standard-Oil-Trustens Stilling til os som den, der forsyner os med Petroleum, vil jeg sige, at med al Respekt for den højtærede Finansministers store Sans for Realiteter undrede det mig dog, at hans Stilling var saa negativ, saa haabløs overfor dette Spørgsmaal, som den var. Man kunde tænke sig Surrogater, man kunde ogsaa tænke sig Former for Modstand. Men jeg vil angaaende det Spørgsmaal ikke henvende mig til den højtærede Finansminister, men til den højtærede Udenrigsminister, og der vil jeg henvise til, at Spørgsmaalet jo i Grunden ikke er fremmed for Udenrigsministeriet. For det første vilde det ligge nær for dette gennem et Cirkulære at paavirke sine Gesandter og sine Konsuler til at holde Øje med Spørgsmaalet ved navnlig at gøre Indberetninger om dette meget vigtige Punkt: hvornaar der i et Land viser sig en saa stærk Stemning mod Standard-Oil-Trusten, at man kan vente, at den vil føre til et økonomisk eller politisk Resultat, eller der hos de paagældende Regeringer synes at være Tilbøjelighed til at gøre noget. I saa Fald vil man kunne knytte Forhandlinger og eventuelt erklære sig beredt til at være med. Men ogsaa med Hensyn til de almindelige Undersøgelser, som hele dette Spørgsmaal kræver, kunde Udenrigsministeriet gøre stor Nytte,

dog ikke saa meget gennem et almindeligt Cirkulære, fordi de Forudsætninger, det her drejer sig om, har kun enkelte. Jeg vil dog henvise til, at en Konsul — om han er i Tjeneste, erindrer jeg ikke rigtig, det er Generalkonsul Leerbeck — har skrevet et ganske fortræffeligt Arbejde om Trusterne. Jeg var ikke forberedt paa at tale her i Aften, ellers havde jeg angivet Dem Titelen. Jeg har skrevet en Anmeldelse af dette Arbejde i „Tilskueren“ og dær angivet to Punkter, hvor Generalkonsul Leerbeck har afholdt sig fra Oplysninger. Det var med Hensyn til Priserne og med Hensyn til Trusternes hele sociale Virkning. Det er vist ikke nogen Tilfældighed, at Forfatteren just har set bort fra disse to vigtige Punkter; jeg tror, han var mindre egnet til at gennemføre en Undersøgelse paa de Punkter end paa de andre. Men der maatte mellem Udenrigsministeriets Embedsmænd kunne findes en eller nogle, der kunde tage dette Spørgsmaal op. Det vilde være af meget stor Værdi, om man kunde faa det behandlet fra denne Side og faa den Afhandling, som Generalkonsul Leerbeck har begyndt, ført videre.

Formanden: Folketingsmanden for Svendborg Amts 2den Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Emil Petersen: Der skete i Sommer en beklagelig Ulykke ved en Overkørsel paa Odense—Svendborg-Banen. Det gav det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds (Fraenkel) Anledning til i sit første Foredrag at beklage den daarlige Sikkerhedstjeneste ved denne Bane. Han udbrød: „Saaledes gaar det med det grønne Træ“, og tilføjede: „hvordan skal det saa gaa med de aabne Baner?“ Som Eksempel paa disses uforvarlige Sikkerhedstjeneste nævnede han Svendborg—Nyborg-Banen. Nu kan man tvistes om, hvorvidt man kan kalde denne Bane lukket eller øj, men en aaben Bane er det ikke. Den er nemlig indhegnet, og der er Led mod de private Overkørsler; kun mod de offentlige Overkørsler er der ikke Bomme eller Vagt. Men det nøjedes det ærede Medlem ikke med at nævne, han talte om den uforvarlige Sikkerhedstjeneste paa denne Bane, og det er det centrale i Spørgsmaalet. Der har jeg allerede været i Stand til at oplyse det ærede Medlem om, at han har talt om noget, han aldeles ikke kender.